

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnapon,

Előfizetési ár:

Egész évre 4 frt = 8 korona, félévre 2 frt = 4 korona,
negyedévre 1 frt = 2 korona.

Egyes szám ára 10 kr. = 20 fillér.

Felolvasó szerkesztő:

WITTINGER ANTA L.

Kiadó és laptulajdonos:

FEIGL GYULA.

Előfizetési pénzek és reclamációk a kiadótulajdonoshoz, Feigl Gyula nyomdászhoz (városkör 81) intézendők.

Nyitlter sora 40 fr. — Hirdetések arányosság szerint.

Hibáink, büneink.

Mult vasárnapi számunkban egy köszegi fürdővendég levelét tettük közre, a melyben lakosságunk modoráról s más feltűnő, valamint nem éppen kedvező jelenségekről találunk jóakaró figyelmeztetéseket. A közzététel nem azért történt, mintha mi nem bírnánk tudomással az érintett anomáliákról, hanem, hogy lássa az olvasó, miként vélekednek rólunk városunk látogatói, akiknek az első benyomásokból eredő észrevételei minden esetre figyelemre és megszívlelésre méltók.

— Alig van város a hazában — mondja a jóakaró fürdővendég — a mely az 50-es évek óta haladást nem mutathatna s mégis Köszegen ennek az ellenkezőjét tapasztaljuk. Meg van itt minden kellék a haladásra és mégis szunyadás, tespedés fog el miudent; újabb épület, egy templom és a vízgyógyintézetet kivül, alig látható. (No hát szép gyárunk is van. Szerk.); a keresma-rosok, kereskedők, boltosok többnyire ajtajuk előtt ülnek, jelölül annak, hogy pang az üzlet. A levél írója gyanítja is a jelenségek okait, érinti is azokat s azután ráz egyet rajtunk, hogy ébredjünk, lépjunk új, tevékenyebb térre s minden életre való vállalatot fölkarolva egész erőnköl támogatassunk, főleg az utakat tisztítsuk, javítsuk; rossz szokásokkal hagyjunk fel stb.

Köszönjük ezt a leczkét, mert ránk fér. Nemcsak igaz minden betűje a levélnek, hanem van még az ott felsoroltakon kívül akárhány hibánk, sőt vétkünk; van sok rossz szokásunk, jó-

kora mulasztásunk, melyekről le akarjuk mi is a leplet rántani, ha már itt az alkalom, ha már szorít a lábbelink. Hadd okuljanak az illető körök, faktorok, vagy ha nem akarnának tanulni, tenni, legalább szégyeljék cselekedeteiket.

Főgimnáziumot akarunk. Kérdezzük: mit tettek ez ügyben hangadó, hivatalos köreink, a mióta megszavaztatták e célra a százezer frtot? Ugytetszik, hogy egyesek érdekkörét, személyét érinti a tervezett főgimnázium s most félreállva nyiltan neutralitásukkal akadékoskodnak, titokban pedig az ellenség szerepét játsszák. Mi ugy tudjuk, hogy a főgimnázium okkal-móddal megszerezhető. Hát az illetéhez helyi körök mit tudnak? Itt van la mindjárt egy nagy mulasztásunk!

Van továbbá sörfőző gyárunk, egészen új s a magunk pénzén felállított iparvállalatunk. Hogy vagyunk evvel? Nagy erőfeszítéssel sikerült a létesítése, küzdött a vállalat zsenge korában, de azután lábra kapott annyira, hogy ma már vete- kedve viszik termékeit, a sört s ugylátszik prosperálni fog. S milyen álláspontot foglalnak el egyesek evvel a tisztán helyiérdekű vállalattal szemben? Aláássák reputációját, nyomják papirjait és kárörvendezve a bukását jósolják. Így karoljuk fel s támogatjuk iparunkat! Ez egy nagy büniünk!

Igy tettek Köszegen a régieg és így tesz az ösöktöl öröklött szokással a jelen nemzedék. A mit az egyik épít, a másik lerombolja. Így nevelődnek már gyermekeink is. Mint egy régi sz. kir. városnak leendő polgárai ők már korán gya-

korolják jogaikat. Nem figyelnek ők senkire és semmire; tanulnak, foglalkoznak, mintha csak valamennyie a Jurisica-kép köhájigáló bamba fickó-járól venne példát. Igazán rosszul esik az embernek, mikor még az idegennek is feltűnik gyermekeink neveltelensége, az öregeknek nem eléggé kárhoztatható indolenciája.

És ez mind másképp lehetne és jaj is, ha nem lesz. Fogjanak össze a jobbak és álljanak gátul a rossznak. Álljanak össze és szorítsák ki a sorból az akadékoskodó elemeket, hogy tömör formában hadat üzenhessenek a maradiságnak és diadalt szerezzenek a jónak, üdvösnek és nemésnek. A mig így nem teszünk: hibáink, büneink növekedni fognak s velök városunkat a végromlás stádiuma felé viszzük.

Az iskolai szünidő.

Az évi záróvizsgáknak vége; a tanuló leveti könyvbatyuját és utra kerekedik, kiki hazájába, jobban mondvá szülőhelyére.

Bármily eredménnyel is végezte a diák a tanévet, örömet letezz egy időre ismét a tanulásról és az iskola porát lerázva magáról, szivesen átengedi magát a minden nyug- és kényeszeritől ment arany szabadságnak a hódol a „dolee far niente“-nek.

Ha jól végzett, ha szorgalommal és lelkiismeretes- sen dolgozott, bizonyos önmegelégedéssel pillant vissza az elmúlt fáradozásokra, jogosítva érezvén magát a szabadságnak mért idő saját belátásához képest való kitöltésére; ha kedvezőtlen eredménnyel, akkor szabadságuideje voltaképen nincs is, mert a szünidő ez esetben reá nézve csak megkettőzött szorgalom kifejtésének az ideje.

TÁRCA.

Közlemények a zenetörténetből.

A zene jelentőségét és varázsát már az ókori népek ismerték és méltatták.

Az indusok szerint a zenét és zenészeket maga Brahma adta nekik.

Az egiptomiak a hangszerjáték eredetét Tbot istenüktől származtatták.

A görögöknek Hermes adta a zenét.

Orpheus megfűkozte zenéjével a természet vad elemeit.

Arion Dolpbint csalogatta szolgálatába.

A bibliai történet szerint Jericho falai dűledeztek a trombiták harsogásától.

Ez a hangok elemi hatalmának ellenállhatatlan hatása.

Az ókor legrégibb műveltségével bírt népe, a chinai, a zenét a „lélekérzet kifejezése“-nek mondja s „a szív megnyugtató“-nak erejét tulajdonítja neki.

A chinai zenére nézve jellemző, — s ez mai nap is ugy van — hogy a hanglejtőnek (scala) 4. és 7. hangja (quart és septim) nála hiányzik.

A japáni zene alapjában chinai.

A teljes (diatonikus) hanglejtőt csak a görögök állították össze.

Az indusok a scálák egész légióját ismerték; az egész és félhangokon kívül még harmad- és negyedhangokat.

Képzeldús lényük kedvelte a hangátmenetek változatosságát, a mit törzarkonaik a cigányok zenéjében még mai nap is észlelünk.

Ezen pariatörzs hozta magával nyugatra az indszellemnek megfelelő és legsajátosabb kedélyvilágából fakadt zenét.

A cigányzenében látjuk a scala csodálatos mozgékonyágát és finom műanczirozását.

Lényegileg mollahanglejtő.

Ezen fajú zenében a harmonia csak mellékes, az átmenet egyik hangnemből a másikba minden közvetítés nélkül megy végbe. A fősúly a melodiában — a dallamban — fekszik, mely változatos és teteszős. De a könnyed, mozgékony rhythmus, a fél s ennél kisebb hangok dus ornamentikája folyton új életet s vakító fényt és kelési szinpompás jellegűt kölcsönöznek neki. —

Főhangszereik tudvalevőleg a vonós hangszerek és a cymbalom.

A hegedűt alkalmasint nyugat felé történt vándorlásuk idejében kapták az assyriusok és perzsáktól, kik azt viszont az araboktól vehették, mint azon hangszert feltalálótól.

A valódi cigányzene improvisatio, szabad fantázia. Az ókori népek közül az egyiptomi az, melynek zenéje nagyobb befolyást vett és az istenszolgálaton kívül is szerepet játszott.

Befolyással volt különösen a zaidó és a görög kulturnépek zenéjére.

Az egyiptomiak ismerték a hárfát, fuvolát, a trombitát és a lantot, gyakorolták a karéneket.

A régi héberek cultuséneke az egyiptomi szerint alakult, mint a mely nép között számos éveken át tartózkodtak.

Dávid zsoltárai, Salamon dicéneke, Jeremiás gyász- és panaszdalai régi és új időben a zaidók között ébren tartják a zenei érzéket.

Ezekben rejlik az ókori héber cultuszene jelentősége.

A kereszténység ettől a cultus-zenétől nyerte a szentesítést, melyet egyházdallamai felmutatnak.

Az ókori héberek különben ismerték a hárfát, a pipót, a citharát, fuvolát, trombitát, kürtöt és a feldobot.

A görögök voltak azok, kik a zenét minden melékezel nélkül, tisztán önmagáért ápolták.

A legrégibb időben ezen culturnép is csak a valás és az istentiszteletre szolgáló zenét és epikai dallamokat ismert.

Azonban már a dór vándorlás után (körülbelül Kr. e. 1000 évvel) a delphiai és olympusi nemzeti ünnepek alkalmával gyakorolt chorusok és tánczok mellett már zene lyrikai és tiszta zenei versenyekkel találkozunk.

A poloponnesusi háboru után (Kr. e. 4. század) mint uralmat gyakorlót találjuk a tiszta instrumentálzenét.

Ennek maradványaival (különösen mi a hanganyag fejlődését illeti) később találkozunk azután a keresztény egyház zenéjében.

Apollo a legnagyobb becsben tartott hangszere, a cytherának feltalálója. Az epikai ének kedvelését tudatják velünk Homer Iliása és Odyssoája.

Mars hadistennek is vannak a maga harcsoadalai, épigy találkozunk szerelmi s más lyrikai, valamint halotti énekekkel.

A Kr. előtti 776. évben az olympusi játékok színre kerülésével hirre tett szert a pythiai fuvolajáték.

Görögország legnagyobb államférfia Perikles a zenei versenyeknek állandó tanyát alapított, az Odeont.

A Krisztus előtti 6. és 5. századokba esik a görög zene virágzásai kora.

A tisztán declamatorius recitációból inkább dallam-

Árverési hirdetményi kivonat.

A közzei kir. járásbírósi mint telekkönyvi hatóság közli, hogy Legath testverek szombathelyi kereskedő cég végrehajtónak Werderits Janos végrehajtást szenvedő elleni 50 frt telkővelés és járuléki iranti végrehajtási ügyben a közzei kir. járásbírósi területén lévő Rohonez község határában fekvő a rohonezi 132. sz. tjkvben Werderits Janos rohonezi lakos tulajdonul A I 1-7. sorsz. alatt felvett 452. házszámú 1/3 telkibirtokra 603 frt, továbbá ugyanannak a rohonezi 985 számú tjkvben A I 1-4 sorsz. alatt felvett 1/3 telkére 424. frt és az A + 1314. hrsz. szántóra 30 frt az 1315. hrsz. ingatlanra 233 frt a 6139. hrsz. fekvőségre 85 frt, a 4798. hrsz. szántóra 29 frt, a 4880. hrsz. pinczére 15 frt, a végül az 5247. hrsz. szántóra 39 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

1896. évi augusztus 13-ik napján
d. e. 10 órakor Edeháza község
házánál

megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alul is eladhatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok bees-
árának 10%-át, vagyis 60 frt 30 krt, 42 frt 40 krt,
3 frt, 23 frt 30 krt, 8 frt 50 krt, 2 frt 90 krt, 1 frt 50 krt,
illetve 3 frt 90 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. tez. 42.
§-ában jelzett árfolyammal számított a az 1881. é. nov. 1-én
3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában ki-
jelölt óvadékköpes értékpapirban a kiküldött kezéhez
letenni, vagy az 1881. LX. t. ez. 170. §-a értelmében a
bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított
szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kőszegen, 1896. évi május hó 15-én.

A közzei kir. járásbírósi mint telekkönyvi hatóság.

Jelzálogkölcsonöket

földbirtokra 3¹/₂%, házakra 4¹/₂%,
másnemű ingatlanokra 5%, mellett
legmagasabb összegekben
ajánlunk.

E kölcsönök konvertálásoknál bélyeg- és ille-
tékmertességet élveznek.

Erdő kihasználások, birtok parcellázások
átvetele.

Birtokok azövetkezeteknek hosszú
lelízetési tartamra eladhatók.

„MAGYAR LLOYD“

közgazdasági vállalat,
Budapest, Király-utca 70. szám.

Kommer Antal

Metropole
szálloda

Budapest, Kerepesi-út 58. sz. alatt
a villamos vasút és a lóvasút,
valamint a központi pályaudvar
és két színház közvetlen közelében,
ujjonnan berendezett, a kor követelme-
nyeinek minden tekintetben megfelelő szál-
loda, 120 vendégszobával, felhúzó-gép, villany-
világítás és gőzfűtéssel az összes helyi-
ségeiben.

Szoba-árak: 2 frittól feljebb beleértve fűtés,
világítás és kiszolgálás, miért is külön felzármitások
nem eszközölteknek.

Meghívó

a közzei sörfőző-részvénytársaság
f. évi 1896. július hó 26-án délelőtt 10 órakor
a bálház nagytermében

megtartandó

évi közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése a gyár eddigi működéséről.
2. Az alapszabályok módosítása.
3. Igazgatósági és felügyelő-bizottsági pótválasztás.

Az igazgatóság.

Legyet: Szavazatra az alapszabályok értelmében csak azon részvényes jogosult, a ki rész-
vényét a közgyűlést megelőzőleg legalább 24 órával a gyár irodai helyiségében letétbe helyezte.

Friss töltésben:

Jánosa Gyulánál

Kőszegen

és a kút-igazgatóságnál

Rohitsch-

savanyu-
kút.

Országos
Rohitschi Savanyukút
Stájerország tulajdona

ajánlva az
ország legelő-
kelőbb szakemberei
által.

Tempel-forrás,

legjobb üdítő-ital és védő-szer járvány ellen.

Gyári raktár vászon-neműekben!

Nagyon tisztelt vevőink közölgésük megfelelően, raktárunkat vászon neműekben megnagyob-
bitottuk és sikerült a legnagyobb gyárokkal azon megállapításra jönni, hogy gyártmányaik elárulása ki-
zárólagosan mi általunk eszközölhető, a mi által azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a legelő minő-
ségű vászon-neműek nemesek a legnagyobb választékban, de legelőbb gyári árért csakis nilunk szerezhathók be.

Gyári raktárt tartunk:

Rumburgi lepedő-, kreasz-, és czerna-vásznakban. Csikos és damast gradlikban. Abross és
asztalkendőkben. Törükközök. és kanvász-vásznakban ugymint siffonokban.

Kész menyasszonyi kelengyék

a legnagyobb választékban és legelőbb kidolgozásban folyton raktáron vannak, ugyszintén azok elkészítését
elvallaljuk és legelőbb idő alatt szállíthatjuk. A nagyon tisztelt közönség bizalmát és minél számosabb
látogatását kérve tisztelettel

Fröhlich és Stauber,
divatárúháza Szombathely.

Legelőbb kizölgés.

Árjegyzékek, számlák,
közölgvények és
báli-jegyek

Eljegyzési lapok
és
esketési meghívók.

FEIGL GYULA

gyorssajtókönyvnyomdája

Kőszegen, városkör 81. sz.

A „Kőszeg és Vidéke“ és „Günser Zeitung“ kiadóhivatala.

Hirdetések a legelőbb föltételek mellett és a
legelőbb irányosabb módon eszközölteknek.

Gyászjelentések,
vignetták,
értékpapir-nyomtatványok

Részvényjegyek,
falragaszok,
névjegyek stb. stb.

Jutányos árak.